మహా భారతము
ఉద్యోగ పర్వము
ప్రథమాశ్వాసము

వ్యాసమహా ముని శిష్యుడు వైశంపాయనుడు జనమేజయునితో మహా భారత కథను ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

ఉత్తర అభిమన్యుల వివాహము వైభవంగా జరిగింది. నాలుగు రోజులు గడిచాయి. ఒక రోజు ధర్మరాజు, తన తమ్ములు, కొడుకులు వెంట రాగా విరాటరాజు కొలువుకూటమునకు వెళ్లాడు. అక్కడ విరాటుడు, ద్రుపదుడు, శ్రీకృష్ణుడు, బలరాముడు, వారి సోదరులు, పుత్రులు ఇంకా వివాహమునకు వచ్చి న బంధువులు ఇష్టాగోష్టిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు.

శ్రీకృష్ణుడు అక్కడ ఉన్న వారందరిని చూచి ఇలా అన్నాడు. "మీకు అందరకూ తెలుసు. కపటద్యూతములో పాండవులను శకుని ఓడించాడు. సుయోధనుడు పాండవుల రాజ్యమును అపహరించాడు.

పాండవులు రాజ్యభ్రష్టులైనారు. అనుకున్న ప్రకారము 12 ఏండ్లుఅరణ్య వాసము ఒక ఏడు అజ్ఞాతవాసము అనుభవించారు. మీకు అందరకూ పాండవులు ఎలాంటి వారో తెలుసు. కాబట్టి ఇటు పాండవులకు అటు కౌరవులకు హితము కలిగే విధంగా , ధర్మం తప్పకుండా, ఒక మార్గాన్ని మనం అన్వేషించాలి.

ధర్మరాజు ఎలాంటి వాడో మీకు తెలుసు. అధర్మ మార్గం లో ఇంద్రపదవి వచ్చినా నిరాకరిస్తాడు. ధర్మమార్గంలో ఎంత తక్కువ వచ్చినా సంతోషంగా స్వీకరిస్తాడు. పాండవులకు పితృధనంగా కొంత రాజ్యం లభించింది. తరువాత పాండవులు దిగ్విజయ యాత్ర చేసి, రాజసూయ యాగమును నిర్విఘ్నముగా నెరవేర్చి రాజ్యం విస్తరింపచేసారు. కాని ఆ రాజ్యాన్ని సుయోధనుడు మాయాద్యూతంలో అపహరించాడు. ఇది మనకందరకూ తెలుసు. అయినా ధర్మరాజు కోపగించలేదు. ఎన్ని అవమానాలు చేసినా సహించాడు. కౌరవులకు ఎలాంటి హానీ తలపెట్టలేదు.

కాబట్టి కురుసామ్రాజ్యము పాండవులకు కౌరవులకు చెందినది. ఇరువురూ అనుభవింప తగినది. ఈసందర్భంలో తగిన నిర్ణయం తీసుకోడానికి మీరు అందరూ అర్హులు. నాకు తోచినది నేను చెబుతాను.

పాండవులు అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసాలుపూర్తి చేసారు. తమతమ భుజబలాన్ని పరాక్రమాన్ని లోకానికి తెలియచేయాలని అనుకుంటున్నారు. ఈ విషయం తెలిసిన సుయోధనుడు, పాండవులు కొద్ది బలగంతో నిస్సహాయులుగా ఉన్నప్పుడు వారిని జయించాలని తన బలగాల్ని సమకూర్చుకుంటున్నాడు.

ఎంత బలపరాక్రమములు కలవారికైనా, తగిన సాయుధ సైన్య సంపత్తి లేనిదే శత్రువులను జయించడం కష్టం కదా! కాబట్టి పాండవుల పక్షం వహించే రాజులందరూ ఇక్కడ సమావేశం కావాలి. వారి సైన్య సహకారం అందించాలి. అప్పుడే కౌరవులతో యుద్ధం జరుగుతుంది. ఇదీ ప్రస్తుత కర్తవ్యం. కాని అక్కడ వారి మనసులో ఏమున్నదో మనకు తెలియదు. ఎదుటి వారి అభిప్రాయముల తెలుసుకోకుండా ఎట్టి కార్యమును నిశ్చయించ కూడదు. కాబట్టి, ఈ సందర్భంలో, ఒక తగిన మనిషిని కౌరవుల వద్దకు పంపడం మంచిది. దుర్యోధనుడు పాండవులకు వారికి చెందవలసిన రాజ్య భాగము పంచి ఇచ్చిన మేలుజరుగుతుంది. అలా జరగక పోతే, అప్పటికి ఏది ఉచితమో ఆవిధంగా నిర్ణయిద్దాము." అని చెప్పి కూర్చున్నాడు.

Printer friendly pages from Telugu Bhakti Pages http://www.telugubhakti.com
For free downloads join http://groups.yahoo.com/group/TeluguBhaktiPages/

అప్పుడు బలరాముడు లేచి "నా తమ్ముడు శ్రీకృష్ణుడు చెప్పినది ఉచితముగా ఉన్నది. ఇరు పక్షములకు హితముగా ఉంది. పైగా ధర్మబద్ధముగా ఉంది. ఈపద్ధతిలో మనము ఇరు పక్షములను సమాధాన పరచవచ్చును.

పాండవులు కురు సామ్రాజ్యంలో తమకు చెందిన సగభాగం కోల్పోయారు. దానిని వారు ఇప్పుడు కోరుతున్నారు. పాండవుల రాజ్యభాగం వారికి ఇచ్చి మిగిలిన అర్ధరాజ్యంతో తృప్తిపడటం సుయోధనునికి యుక్తము. దాని వలన ఎవరికీ అపాయము లేదు. పాండవులు కూడా కౌరవులమీద శత్రుత్వము మాని బంధువులుగా మెలగుతారు. అది లోక ప్రియం కూడా.

కాబట్టి ఈకార్యమును చక్కదిద్దడానికి ఒక్కని మనము సుయోధనుని వద్దకుపంపవలెను. అతడు తన మాట పొందికతో, వినయంతో, కౌరవేంద్రుని మనసెరింగి మాట్లాడి, అతనిని ప్రార్థించి వ్యవహారం చక్కబరచాలి. అది ఎలాగంటే, ధర్మరాజు సుయోధనుని గర్వమునకు లోబడి, సౌమ్యంగా ప్రవర్తించి, జూదంలో మోసపోయాడు. దుర్యోధనుడు తనకు అక్షవిద్యలో అనుభవం లేక పోవడంతో తన మేనమామ శకునిని తనకు బదులుగా జూడమాడటానికి

నియమించాడు. ఆ శకుని ద్యూతవిద్యలో పరిణతి చెందిన వాడు. కావున, ధర్మరాజు పెట్టిన పందెములు అన్ని గెల్చాడు. కాబట్టి ఇందులో సుయోధనుని తప్పు కనిపించడంలేదు. కాబట్టి వారిని అధర్మపరులు అని మనం నిందించలేము. కాబట్టి మనము పంపు మనిషి వినయంతో కార్యము చక్కదిద్దుకొని రావలయును." అని అన్నాడు బలరాముడు.

ఈ మాటలకు సాత్యకికి కోపం వచ్చింది. " మీరు ఇలా మాట్లాడ తగునా! ఇలా మాట్లాడటం నీ కే చెల్లింది. అయినా నిన్ను అని ఏం లాభం. "దుర్యోధనుడు మంచివాడు అతని తప్పులేదు" అని నువ్వు అంటుంటే నీ మాటలు వింటున్నారే వాళ్లను అనాలి.

ఏమి! ధర్మరాజు వేడుక పుట్టి జూదం ఆడాడా! వారందరూ కలిసి కుట్రపన్ని బలవంతంగా జూదానికి పిల్చి కపటద్యూతము ఆడి గెలువ లేదా! ధర్మరాజులో ఎవరైన తప్పు చూపగలరా! అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసాలు ముగించిన వారికి పిత్రార్జితములో భాగం ఇవ్వక తప్పదు. దానికి ఒకరిని యాచించ నవసరం లేదు. యుద్ధంలో రాజ్యలక్ష్మిని వరించడం రాజధర్మం. మంచి మాటలతో వినకపోతే సుయోధనుడికి నా బాణాల రుచి చూపిస్తాను. అసలు భీమార్జునులకు సాటి వీరులు ఉన్నారా! వారూ నేనూ యుద్ధభూమిలో ఉంటే మమ్మల్ను

ఎదిరించి ఎవరు నిలువగలరు? నకుల సహదేవులు, పాంచాలవీరులు, వృష్ణివరులు యుద్ధానికి దిగితే దుర్యోధనుడు వాడి నూర్గురు తమ్ములు నాశనం కావలిసిందే! ఈ విరాటుడు సామాన్యుడా! అతని అండ ఉంటే సాధించలేని కార్యము లేదు కదా! కాబట్టి యుద్ధమే తక్షణ కర్తవ్యం. ఈ లోపుగా ఎవరినైనా దూతగాపంపండి. కాని దీనంగా వేడుకోవద్దు. సుయోధనుడు న్యాయం గా పాండవులకు రావల్సిన రాజ్యభాగం ఇస్తే తీసుకొందాం. అలా కాక పోతే యుద్ధం తప్పదు" అని అన్నాడు సాత్యకి.

అప్పుడు ద్రుపదుడు లేచి "సాత్యకి సమయోచితంగా మాట్లాడాడు. బలరాముని మాటలు సమ్మతంగా లేవు. సాత్యకి చెప్పినట్లు సుయోధనుడు మంచిమాటలతో రాజ్య భాగం ఇవ్వకుంటే యుద్ధమే శరణ్యము. భీష్మ, ద్రోణులు సుయోధనుని ఆశ్రయంలో ఉన్నారు కాబట్టి అతనిని సమర్థిస్తారు. ధృతరాష్ట్రునికి పుత్రప్రేమ మెండు. ఇంక కర్ణుడు మొదలైన దుష్టులు అతనిని మంచివాడని పొగుడుతారు. కాబట్టి అతను సంధి మాటలు వినడు. యుద్ధము అనివార్యము. ఇప్పుడు మనము రాజులను, మిత్రులను వారి సైన్యాలతో పిలిపించాలి. దుర్యోధనుడు కూడా ఇలాంటి ప్రయత్నాలలోనే ఉండి ఉంటాడు. సాధారణంగా రాజులు మొదట కోరినవారికే తమ సైన్య సహాయం అందచేస్తారు కాబట్టి మనము ముందుగా అందరి రాజులను సైన్యసహకారం అర్థించాలి.

వెంటనే మన దూతలను శల్యుడు, కేకయ రాజు, దృష్టకేతుడు, జరాసంధుని కుమారుడు మొదలైన మన మిత్ర రాజులకు వారి బంధు మిత్రులకు పంపి, ఈ విషయం తెలియ చేద్దాం. ఇది నాకు తోచిన కర్తవ్యం." అని అన్నాడు ద్రుపదుడు.

తన పక్కనేకూర్చున్న బ్రాహ్మణుని చూపి, "ఇతను నాకు అగ్ర పురోహితుడు. ఇతనికి మనము అన్ని విషయములు చెప్పి ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు పంపుదాము. అతడు తన చతుర వచనములతో, యుక్తి యుక్తముగా ధృతరాష్ట్రుని, అతని కుమారుడు సుయోధనుని, భీష్ముని, ద్రోణుని తో తగు విధంగా మాటలాడగలడు." అని అన్నాడు.

దానికి శ్రీకృష్ణుడు "ధర్మజా! ద్రుపదుని మాట ప్రకారం చెయ్యండి. పెళ్లికి పిలిస్తే వచ్చాము. ఇంకా ఎక్కువ రోజులు ఇక్కడ ఉండటం మంచిదికాదు. మేము వెళ్తాము." అని ద్రుపదుని చూచి "మీరు మా అందరికి గురుస్థానములో ఉన్నారు. మీ మాట అంటే ధృతరాష్ట్రునికి ఎంతో మన్నన. మిమ్మల్ని భీష్ముడు కూడా ఆదరిస్తాడు. పైగా మీకు ద్రోణుడు, కృపాచార్యునికి మంచి స్నేహము. పాండవుల పక్షాన ఒక దూతను పంపు బాధ్యత మీదే. మీరు ఏమి చెప్పినా మేము అందరం ఆమోదిస్తాము. మీరు కోరినట్లు సుయోధనుడు పాండవులకు

రాజ్యభాగం ఇవ్వకపోతే యుద్ధం తప్పదు. మీరందరూ మీమీ నగరాలకు వెళ్లి యుద్ధ సన్నాహాలు చెయ్యండి. " అని అన్నాడు.

తరువాత అందరూ ఎవరి నగరాలకు వాళ్లు వెళ్లారు. శ్రీకృష్ణుడు ద్వారకకు వెళ్లాడు. పాండవులు, ద్రుపదుడు, విరాటుడు యుద్ధ సన్నాహాలు చేస్తున్నారు.

ఈ విషయాల నన్నింటినీ సుయోధనుడు తన చారుల వలన విన్నాడు. తాను కూడా యుద్ధసన్నాహాలు చేయడం ప్రారంభించాడు.

హస్తినాపురమునకు పాండవ దూతగా వెళ్లు తనపురోహితుడైన బ్రాహ్మణుని చూచి ద్రుపదుడు ఇలా అన్నాడు "విప్రోత్తమా! నీవు మాకు హితుడవు. మతిమంతుడవు. చతుర వచనములలో నిపుణుడవు సమయస్ఫూర్తి కలవాడవు. ఉన్నత వంశములో పుట్టినవాడవు. పైపెచ్చు నాకు స్నేహితుడవు. కాబట్టి నిన్ను ధృతరాష్ట్రుని వద్దకు దూతగా పంపుతున్నాను. సుయోధనుడు కుటిలుడు. ధర్మజుడు ధర్మాత్ముడు. నీవు ధృతరాష్ట్రునితో ధర్మనిష్ఠతో మాట్లాడి పాండవుల రాజ్యభాగము వారికి ఇమ్మని అర్థించాలి. పాండవులు పడ్డ కష్టాలు అక్కడి వారికి వివరంగా చెప్పి వారిని ఒప్పించాలి. ఇక్కడ శ్రీకృష్ణుడు మొదలగు వారు పలికిన పలుకులు

మీరు విన్నారు కదా వాటిని సమయోచితంగా అక్కడివారికి తెలియ చెయ్యాలి. మీరు భీష్మని, ద్రోణుని, కృపాచార్యుడు మొదలగు పెద్దలను కలిసి వారి మనోభావాలకు తగ్గట్టు ప్రవర్తించాలి. దైవానుగ్రహము వలన నీవు చెప్పిన సూత్రమునకు సుయోధనుడు అంగీకరిస్తే అందరకూ మంచిదే కదా! " అని చెప్పాడు. విప్రుడు అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకొని హస్తినకు ప్రయాణమయ్యాడు.

అక్కడ హస్తినా పురంలో కూడా ఇలాంటి చర్చలే జరుగుతున్నాయి. శ్రీకృష్ణుని వద్దకు ఒక దూతను పంపుదామా అనే ఆలోచన వచ్చింది సుయోధనునికి. ఎవరినో పంపడం ఎందుకని తానే స్వయంగా ద్వారకకు వెళ్లాడు సుయోధనుడు. అదే రోజు అర్జునుడు కూడా శ్రీకృష్ణుని దర్శనార్థము ద్వారకకు వచ్చాడు.

ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుడు శయనించి ఉన్నాడు. ముందుగా సుయోధనుడు వచ్చాడు. శ్రీకృష్ణుని తల వైపు ఉన్న ఆసనము అలంకరించాడు. తరువాత వచ్చిన అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని కాళ్ల వైపు ఉన్న ఆసనము మీద కూర్చున్నాడు. శ్రీకృష్ణుడు నిద్ర లేచాడు. ఎదురుగా కనపడుతున్న అర్జునుని చూచాడు. తరువాత సుయోధనుని చూచాడు

ఇద్దరినీ తగురీతిగా సత్కరించాడు. "మీరు వచ్చిన కార్యము చెప్పండి" అని ఇరువురినీ అడిగాడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు శ్రీకృష్ణుని చూచి "కృష్ణా! కౌరవ పాండవులకు యుద్ధము సంభవిస్తే నీ సహాయము కోసరం వచ్చాను. నీకు నేను, పాండవులు ఒక్కటే కదా! పైగా బంధువులము. అదియును కాక ముందుగా నేను నిన్ను చూడటానికి వచ్చాను. ముందుగా వచ్చిన వారిని ఆదరించడం మర్యాద కదా! కాబట్టి లోకములో ఉన్న న్యాయ మును పాటించి నాకు సహాయ పడవలసిందిగా కోరుతున్నాను."

దానికి శ్రీకృష్ణుడు "సుయోధనా! నీవు ముందుగా వచ్చిన మాట నిజమే. కాని నేను ముందుగా అర్జునుని చూచాను కదా! కాబట్టి మీ ఇద్దరకూ గౌరవ ప్రదంగా ఉండేట్టు ఒక ఏర్పాటు చేస్తాను. మీకు ఇష్టం వచ్చినిది కోరుకోండి. అది ఏమంటే నా దగ్గర సుశిక్షుతులైన సైనికులు పదివేలమంది "నారాయణ" అనే పేరుగలవారు ఉన్నారు. వారు యుద్ధవిద్యానిపుణులు. మీ వైపు యుద్ధం చేస్తారు. కాని నేను మాత్రం యుద్ధం చెయ్యను. ఆయుధము పట్టను. నన్ను కోరుకున్నవారికి హితుడుగామాత్రం ఉంటాను. మీకు ఎవరు ఇష్టమో వారిని కోరు

కొనండి. కాని అర్జునుడు బాలుడు. ముందు అతను కోరుకొనడం ధర్మం." అని అన్నాడు

వెంటనే అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని తనకు కావాలి అని కోరుకున్నాడు. సుయోధనుడు మనసులో సంతోషించాడు. పదివేల మంది సైన్యమును తీసుకొని సుయోధనుడు బలరాముని వద్దకు వెళ్లాడు. బలరాముడు తన శిష్యుడైన సుయోధనుని ఉచితరీతిని సత్కరించాడు. సుయోధనుడు తాను వచ్చిన పని తెల్పి బలరాముని సహాయము కోరాడు.

" సుయోధనా! అభిమన్యుని వివాహ సందర్భంలో నేను నిన్ను సమర్ధించాను. దానికి కొంతమంది వ్యతిరేకించారు. నాకు కృష్ణుడు అంటే అభిమానం. అందుకని అప్పుడే ఏమి మాట్లాడలేదు. కాబట్టి నేను ఎవరి పక్షమూ వహించను ఊరికే ఉంటాను. ఇది నిజము." అని అన్నాడు.

సుయోధనుడు బలరాముని వద్ద వీడ్కోలు తీసుకొని, కృతవర్మ దగ్గరకు వెళ్లాడు. అతని దగ్గరనుండి ఒక అక్షౌహిణీ సేనను సాయంగా తీసుకున్నాడు. తరువాత హస్తినాపురమునకు వెళ్లాడు.

ఇక్కడ తన దగ్గర ఉన్న అర్జునుని చూచి శ్రీకృష్ణుడు "అర్జునా! అదేమిటి అలా కోరుకున్నావు. ఎంతో పరాక్రమ వంతులైన సైన్యమును కోరుకోకుండా యుద్ధము చెయ్యని నన్ను ఎందుకు కోరుకున్నావు. నీకు ఇది ఏమి మేలు చేకూరుస్తుంది." అని అడిగాడు.

"అదేమిటి కృష్ణా! నువ్వు యుద్ధం చేస్తే నువ్వే గెలుస్తావు. నీకు పేరు వస్తుంది. పైగా నువ్వు ఎదిరి పక్షంలో ఉంటే నిన్ను జయించడం కష్టం. ఎల్లప్పుడూ విజయలక్ష్మి వరించే నీ తోడ్పాటు మాకు అవసరం. కాబట్టి నిన్ను కాబట్టి నిన్ను కోరుకున్నాను. నీవు యుద్ధ చేయ నవసరం లేదు. మా పక్కన ఉంటే చాలు మాకు విజయం లభిస్తుంది. అందుకని చిర కాలమునుండి నేను కోరుకుంటున్న మాదిరి నా రథమునకు సారథ్యం వహించు. నన్ను గౌరవించు. అదే నాకు కావలసినది." అని అన్నాడు.

"అర్జునా! నీకోరిక తీర్చడం నా కర్తవ్యం. జరుగబోవు యుద్ధంలో నేను నీకు సారథ్యం వహిస్తాను. మనము ధర్మరాజు వద్దకు వెళ్లి తదుపరి కార్యాలోచనము చేద్దాము" అని పలికి శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునితో కూడా ఉపప్లావ్యమునకు వచ్చాడు.

ధర్మరాజు పంపిన దూతలు శల్యుని వద్దకు వెళ్లి పాండవుల పక్షాన సైన్య సహాయము అర్థించారు. శల్యుడు కూడా దానికి సంతోషించి సైన్య సమేతుడై పాండవుల వద్దకు ఉపప్లావ్యమునకు ప్రయాణమయ్యాడు.

ఈ విషయాన్ని చారుల వలన తెలుసుకున్న సుయోధనుడు శల్యుడు వచ్చు మార్గములో శల్యునికి వారి మంత్రులకు, సేనాపతులకు, సైన్యానిని సకల సౌకర్యాలు కల్పించాడు. తాత్కాలిక నివాసాలు నిర్మించాడు. విందులు వినోదాలు ఏర్పాటు చేయించాడు. సకల రాజ మర్యాదలు చేసాడు. ఇవన్ని చూచి శల్యుడు ఎంతో సంతోషించాడు.

"ఈ ఏర్పాట్లు ఎవరు చేస్తున్నారు వారు నా మర్యాదకు అర్హులు. ఈ ఏర్పాట్లు చేస్తున్న ధర్మరాజు అమాత్యులను పిలిపించండి. " అని అన్నాడు.

అప్పుడు సుయోధనుడు శల్యుని వద్దకు పోయి తనను తాను ఎరుక పరచుకొని అవ న్ని తానే చేసాను అని చెప్పాడు. శల్యుడు సంతోషించి "నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో" అని అడిగాడు దానికి సుయోధనుడు "ఆర్యా! మీకు మేము, పాండవులు సమానమే కదా! కాబట్టి నన్నుకూడా అనుగ్రహించండి. " అని అడిగాడు.

" నీవు చెప్పినది నిక్కువము. నాకు మీ ఇరువురి మధ్య ఎలాంటి విబేధము లేదు. నీకు ఏమి కావాలో కోరుకో" అన్నాడు శల్యుడు.

"మీ సహాయ సహకారముల కంటే నాకు కావాలసినది ఏమున్నది. అవి ప్రసాదించండి. " అని అడిగాడు. శల్యుడు దానికి సమ్మతించాడు.

"నేను ధర్మరాజు వద్దకు వెళుతున్నాను. అతనిని దర్శించి తదుపరి నీ వద్దకు వస్తాను." అని చెప్పాడు.

"అలాగే వెళ్లిరండి. కాని నాకు ఇచ్చిన వరం మాత్రం మరువకండి. " అని అన్నాడు. అలాగే అని శల్యుడు ధర్మరాజు వద్దకు ప్రయాణ మయ్యాడు. శల్యుడు ఉపప్లావ్యము చేరుకున్నాడు.

ధర్మరాజు, తన తమ్ములతో ద్రౌపది, సుభద్ర, అభిమన్యుడు మొదలగు బంధుమిత్రులతో శల్యునికి సాదరంగా స్వాగతము పలికాడు. శల్యుడు ధర్మరాజును ఆలింగనముచేసుకొని "ధర్మజా! మిగుల కష్టసాధ్యమైన అరణ వాసమును పూర్తిచేసారు. అంతకంటే కష్టతరమైన అజ్ఞాతవాసమును అవలీలగా అధిగమించారు. మీరు నమ్ముకున్న సత్య

నిష్ఠ, ధర్మ నిష్ఠ మిమ్ములను కాపాడాయి." అని పలికి తరువాత తాను సుయోధనునికి ఇచ్చిన వరమును గురించి చెప్పాడు.

దానికి ధర్మజుడు "తమరు సుయోధనుడు చేసిన సేవలకు మెచ్చి వరం ఇవ్వడం మంచిదే.దానిని నెరవేర్చండి. కాని నా కోరిక ఒకటి నెరవేర్చండి. రాబోవు యుద్ధములో అర్జునునికి శ్రీకృష్ణుడు సారధిగా ఉన్నాడు. కర్ణుడు ఎల్లప్పుడూ అర్జునుడు అంటే పగ ద్వేషంతో రగిలి పోతుంటాడు. శ్రీకృష్ణునికి దీటుగా సారధ్యం వహించడానికి తమరు తప్ప వేరెవ్వరూ లేరు. అందుకని తమరు కర్ణునికి సారధ్యం వహించండి. కాని, మీరు కర్ణుని మనసుకు అనుక్షణం కలత కలిగిస్తూ, అవసర సమయములో సహాయ నిరాకరణ గావించి అర్జునుని కాపాడ వలయును. ఇది అకృత్యము అని తలపక నా ప్రార్ధనను మన్నించండి. " అని కోరాడు.

ధర్మజుని ఆంతర్యం గ్రహించాడు శల్యుడు. "నాకు కూడా ఇది యుక్తి యుక్తముగా కనిపిస్తూ ఉంది. సుయోధనుడు నన్ను కర్ణునికి సారధ్యము చెయ్యమని కోరితే తప్పకుండా నీకోరిక నెరవేరుస్తాను. అర్జునుని రక్షిస్తాను. కర్ణుని వంటి దుర్మార్గుని కర్ణ కఠోరమ్మైన నా

మాటలతో కలత పరుస్తాను. అతని చేతులు ఆడకుండా చేస్తాను. అప్పుడు అర్జునుడు అతనిని తన బాణములతో గాయపరుస్తాడు.

దర్మజా! ఈ ఒక్క కోరికే కాదు నువ్వు ఏమి కోరినా తీరుస్తాను. నాడు కౌరవ సభలో మీకు జరిగిన అవమానము, మీరు అడవులలో పడ్డ కష్టములు ఎవరు మరిచిపోగలరు? నువ్వేకాదు ఒక్కొక్కప్పుడు దేవతలు కూడా కష్టములు అనుభవిస్తారు. ఇంతకు పూ ర్వం ఇంద్రుడు కూడా ఇలాంటి బాధలు పడ్డాడు. విధి వ్రాతను తప్పించు కొనుటకు ఈ పరమ శివునకు కూడా శక్యము కాదు కదా! " అని అన్నాడు.

" మహానుభావా! ఇంద్రుడు,శచీదేవి ఎందుకు కష్టాల పాలయ్యారు, వివరించండి"అని ధర్మరాజు అడిగాడు.శల్యుడు ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు.

"దేవతలలో త్వష్ట అనే వాడు ఉన్నాడు అతను మంచి వాడు యోగ్యుడు. అతడు తన తపోశక్తితో మూడు తలలతో ఒక వ్యక్తిని సృష్టించాడు. అతని పేరు విశ్వరూపుడు. విశ్వరూపుడు ఇంద్రపదవిని కోరి ఘోర తపస్సు చేస్తున్నాడు. ఇది విని ఇంద్రుడు భయపడి పోయాడు. అతని తపస్సు భగ్నం చేయడానికి అప్సరసలను పంపాడు.

కాని అతడు వారికి తళుకు బెళుకులకు వశుడు కాలేదు. చేసేది లేక ఇంద్రుడు విశ్వరూపుని చంపాడు. కాని ఆవిషయం ఎవరికి తెలియ కుండా ఒక సంవత్సరము గడిపాడు.

తరువాత క్రమక్రమం గా అందరికీ తెలిసింది. భూతగణాలు ఇంద్రుని చర్యను నిరసించాయి. అతను చేసిన బ్రహ్మ హత్యను ఖండించాయి. ఆపాపం పోగొట్టుకోడానికి ఇంద్రుడు ఒక యాగం చేసాడు. తనకు అంటిన బ్రహ్మహత్యా పాతకాన్ని భూలోకంలో ఉన్న సముద్రములకు, స్త్రీలకు, సమానంగా పంచిపెట్టాడు. తాను పాపవిముక్తుడై సుఖంగా ఉన్నాడు.

ఇది అంతా తెలిసి త్వష్టకు కోపం వచ్చింది. ఏ అపరాధము చెయ్యక, తపస్సు చేసుకుంటున్న విశ్వరూపుని చంపిన పాపిని చంపడానికి ఒక శక్తిని పుట్టిస్తాను అని శపథం చేసాడు. ఒక హోమం చేసాడు. అందులో నుండి ఒక కుమారుడిని పుట్టించాడు. అతనికి వృత్రుడు అని నామకరణం చేసాడు. ఇంద్రుని మీదికి యుద్ధానికి పంపాడు.

అధిక బలసంపన్నుడైన వృత్రుడు తన భుబలంతో ఇంద్రుని జయించాడు. తన నోరు తెరిచి ఇంద్రుని మింగాడు. కడుపు బరువుగా

ఉండటం వలన వృత్రునికి నిద్ర వచ్చింది. గట్టిగా ఆవులించాడు. అప్పుడు ఇంద్రుడు తన శరీరాన్ని చిన్నదిగా చేసి అతని నోట్లోనుండి బయటకు దుమికాడు. మరల ఇంద్రుడు వృత్రాసురుడు యుద్ధం చేసారు. వృత్రుని ధాటికి తట్టుకోలేక ఇంద్రుడు ఋషులు, దేవతలతో సహా మంధర పర్వత శిఖరముమీదికి పారిపోయాడు.

అందరూ వృత్రుని చంపే ఉపాయం కోసం ఆలోచిస్తున్నారు. అందరూ విష్ణుమూర్తి దగ్గరకుపోయి వృత్రుడి విషయం అంతా వివరించారు. వృత్రాసురుని చంపే ఉపాయం కోసం అర్థించారు. అప్పుడు విష్ణువు దేవతలను, మునులను చూచి "మీరు వెళ్లి వృత్రునికి, ఇంద్రుడికి సంధి చేయండి. నేను తగిన సమయం చూచి ఇంద్రుని వజ్రాయుధములో ప్రవేశిస్తాను. అప్పుడు మీరు ఇంద్రుడు వృత్రాసురుని సంహరిస్తాడు." అని పలికాడు.

ఇంద్రుడు వృత్రుని వద్దకు ఋషులను పంపాడు. వారు పోయి వృత్రాసురుని తో "ఇంద్రుడు అజేయుడు. నీ భుజబలంతో ఇంద్రునితో గెలువ లేవు. అలాగే ఇంద్రుడు కూడా నిన్ను గెలవలేడు. కాబట్టి ఇంద్రునితో మైత్రి చేసుకో" అని ని అర్ధించారు.

దానికి వృత్రుడు ఒక వరం కోరాడు. తాను తడిసిన దానితో గాని, ఎండిన దానితో గాని, చెట్లతో గాని, రాళ్లతోగాని, అస్త్ర,శస్త్రములతోగాని, పగలుగాని, రాత్రిగాని, చంపబడకుండా వరం కావాలి అలాంటి వరం ఇస్తే నేను ఇంద్రునితో సంధి చేసుకుంటాను అని పలికాడు. ఋషులు దానికి ఒప్పుకున్నారు. వృత్రునికి ఆ ప్రకారం వరం ప్రసాదించారు. వృత్రుడు ఇంద్రునితో మైత్రి చేసుకున్నాడు. ఇంద్రుడు మాత్రం వృత్రుని చంపడానికి రంధ్రాన్వేషణ చేస్తున్నాడు.

ఒకరోజు అసురసంధ్య వేళ వృత్రుడు సముద్ర తీరమున విహరిస్తున్నాడు. అది చూచాడు ఇంద్రుడు. అది పగలు కాదు. రాత్రి కాదు. అందుకని వాడిని చంపడానికి తగిన సాధనం కోసం వెతుకుతున్నాడు. అప్పుడు సముద్రపు నురగనుచూచాడు అది తడి కాదు పొడి కాదు. అందుకని తన వజ్రాయుధమును ఆ నురగలో ముంచాడు. విష్ణువును ప్రార్ధించాడు. విష్ణువు ఆ నురగలో ప్రవేసించాడు. ఇంద్రుడు ఆ నురగతో వృత్రుని సంహరించాడు. తన లోకానికి వెళ్లాడు.

ఈసంగతి తెలిసి భూతసంఘాలు ఆందోళన చెందాయి. బ్రహ్మహత్య చేసినందుకు ఇంద్రుని నిందించాయి. ఇంద్రుడిని ఆ పదవినుండి తొలగించాయి. ఇంద్రుడు నిషధాచలము లో తలదాచుకున్నాడు.

దేవతలందరూ ఇంద్రపదవిని అధిష్టించడానికి తగిన వ్యక్తి కోసం అన్వేషిస్తున్నారు.

భూలోకములో నహుషుడు అనే మహారాజు శత అశ్వమేధ యాగములు చేసి రెండవ ఇంద్రుని మాదిరి ప్రకాసిస్తున్నాడు. దేవతలు మునులు నహుషుని వద్దకు పోయి ఇంద్రపదవిని అధిష్టించమని కోరారు. దానికి నహుషుడు నాకు ఇంద్రపదవిని నిర్వహించే సామర్ధ్యము లేదు. నన్ను వదిలేయండి అని చెప్పాడు. అప్పుడు యముడు, వరుణుడు మొదలగు దేవతలు తమ తమ శక్తులను అతనికి పంచి ఇచ్చారు. నహుషుడు మహా శక్తివంతుడయ్యాడు.

దేవతలు, ఋషులు నహుషుని ఇంద్రపదవిలో అధిష్టింప చేసారు. దివిజ రాజ్యమునకు అభిషేకించారు. నహుషుడు ధర్మపరుడై సమస్త లోకములను పరిపాలిస్తున్నాడు. కిన్నరులు, కింపురుషుడు, గరుడులు, గంధర్వులు, సిద్ధలు, విద్యాధరులు, సమస్త దేవతల నుండి వారి వారి తేజో భాగములుస్వీకరించాడు. మునులందరూ నహుషుని సేవిస్తున్నారు. తుంబురుడు, నారదుడు అతడికి గాన వినోదం చేస్తున్నారు. రంభ మొదలగా అప్సరసలు తమతమ నాట్యములతో అతనిని వినోదం కల్గిస్తూ అతనిని సేవిస్తున్నారు.

ఇన్ని భోగాలు ఒక్కసారి సమకూరగా నహుషునిలో మదము ఆవహించింది. ఎల్లప్పుడూ మన్మథ వికారములతో కాలం గడుపుతున్నాడు. ఒకరోజు నహుషుడు ఇంద్రుని భార్య అయిన శచీదేవిని చూచాడు. శచీదేవి అందానికి ముగ్ధుడయ్యాడు. ఆమెను మోహించాడు.

"నేను స్వర్గలోకాధిపతిని. అందరూ నన్ను చూడటానికి వచ్చారు. ఈ సుందరాంగి ఎందుకు రాలేదు. కారణం ఏమి. వెంటనే ఆమెను పిలిపించండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు నహుషుడు.

ఇది తెలిసి శచీదేవి భయపడింది. దేవగురువు బృహస్పతి ఇంటికి వెళ్ళింది. జరిగినది అంతా చెప్పింది "అమ్మా! శచీదేవి నిన్ను నేను కాపాడుతాను. నీ భర్త తప్పకుండా తిరిగి వస్తాడు. ఊరడిల్లుము." అని ఆమెను ఓదార్చాడు.

ఇది తెలిసి నహుషుడు కోపించాడు "నేను ఒక వనితను కోరితే బృహస్పతి ఆమెకు రక్షణ ఇస్తాడా! " అని దేవతలతో అన్నాడు.

" మీరు దేవేంద్రపదవిలో ఉన్నారు. మీరు పరస్త్రీలను కోరడం తగదు." అని అన్నారు.

దానికి నహుషుడు నవ్వి "మీ దేవేంద్రుడు గౌతముని భార్య అహల్యను అర్ధరాత్రి కామించినపుడు మీరు అతనికి ఈ బుద్ధులు ఎందుకు చెప్పలేదు? వెంటనే ఆమెను నా వద్దకు పంపమని బృహస్పతికి చెప్పండి" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

దేవతలు మునులు బృహస్పతి వద్దకు పోయి "గురుదేవా! ఇప్పుడు నహుషుడు ఇంద్ర పదవిలో ఉన్నాడు. అతడు శచీదేవిని కోరడానికి తగిన వాడు. కావున శచీదేవిని అతని వద్దకు పంపండి. అతని కోపం పోగొట్టండి. " అని అర్ధించారు.

బృహస్పతి చిరు నవ్వు నవ్వి "అకటా! నహుషుడు ఇంద్రపత్ని శచీదేవిని కోరడమా! దానికి మీరు ఆయనను సమర్ధించడమా! అది మీ కర్తవ్యమా! ఇది లోకహితమా! అవును. మనం ఇంతటి మహత్కార్యాన్ని ఆచరించవలసినదే! అయినను శరణు జొచ్చిన వారిని కాపాడగలిగి ఉండి కూడా కాపాడకపోతే అది పాపము అని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పాడు కదా! కాబట్టి నేను శచీదేవిని పంపను." అని చెప్పాడు.

"అయితే తగిన కర్తవ్యము ఆలోచించండి" అని బృహస్పతిని మునుడు అర్ధించారు.

బృహస్పతి ఆలోచించి "ఒక పని చేద్దాము. శచీదేవి నహుషుని వద్దకు పోయి అతనితో సాంగత్యానికి కొంతసమయం అడుగుతుంది. తరువాత ఏమి చేయవలేనో మనం నిర్ణయిద్దాము." అని అన్నాడు.

బృహస్పతి మాట ప్రకారము శచీదేవి నహుషుని వద్దకు వెళ్లింది. తాను కోరిన వనిత తన వద్దకు రాగానే నహుషుడు ఎంతో సంతోషిం చాడు. "నేను ఇంద్ర పత్నిని. శచీదేవిని. ఇంద్రుడు ఉన్నాడో లేడో తెలియదు. ఏ విషయమూ తెలియకుండా మనము తొందర పడటం పనికిరాదు. నా మనస్సు శంక గా ఉన్నది. తమరికి తెలియనిది ఏమున్నది. నాకు కొంత సమయము కావాలి. " అని అడిగింది. నహుషుడు దానికి ఒప్పుకున్నాడు.

తరువాత మునులు దేవతలు రహస్యంగా విష్ణుమూర్తిని కలిసారు. ఇంద్రుని పాపం పోగొట్టమని అడిగారు. దానికి విష్ణువు మీరు వెళ్లి ఇంద్రునితో అశ్వమేధ యాగము చేయించండి. అతని పాపంపోతుంది అని చెప్పాడు. అందరూ ఇంద్రుని వద్దకు వెళ్లారు. అతని చేత అశ్వమేధ యాగము చేయించారు. ఇంద్రుడు కల్మష రహితుడు అయ్యాడు. ఇంద్రుడు వారితో కలిసి అమరావతికి వచ్చాడు. దేవేంద్ర పదవిలో ఉన్న నహుషుని చూచాడు అతని తేజోవిభవమునకు

ఆశ్చర్యపోయాడు. అక్కడ ఉండలేక ఎవ్వరికి చెప్పకుండా ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాడు.

ఇంద్రుడి జాడ తెలియక శచీదేవి మనసు బాధ పడింది. అర్ధరాత్రి పూట ఉపశ్రుతి అనే దేవతను ఆరాధించింది. ఆమె సాక్షాత్కరించింది. "అమ్మా! నీవు నీ భర్తను నీ పుణ్యఫలవశమున చూస్తావు. నేను ఉపశ్రుతి అనే దేవతను. నీ పాతివ్రత్యానికి మెచ్చి వచ్చాను. నా వెంట వస్తే నీ భర్తను నీకు చూపిస్తాను." అని శచీదేవిని తీసుకొని హిమవత్పర్వతమునకు ఉత్తర దిక్కుగా ఉన్న మంజుమంతము అనే పర్వతము వద్దకు వెళ్లింది. అక్కడ ఉన్న ఒక సరోవరంము లో ప్రవేశించారు. అక్కడ ఉన్న ఒక తామర పువ్వు కాడలో ప్రవేశించారు. ఆ కాడలో సూక్ష్మరూపంలో ఉన్నాడు ఇంద్రుడు. "అమ్మా ఇడుగో నీ భర్త" అని చూపించి ఉపశ్రుతి అదృశ్యమయింది.

శచీదేవిని చూచి ఇంద్రుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. " నేను ఇక్కడ ఉన్నట్టు నీకు ఎలా తెలిసింది?" అని అడిగాడు.

శచీదేవి జరిగింది చెప్పింది. "నాధా! నువ్వు ఇప్పుడు నహుషుని జయించి నన్ను రక్షించాలి. " అని ప్రార్థించింది.

" దేవీ! నహుషుడు నా కన్నా బలవంతుడు అతనికి దేవతలు, మునులు తమతమ శక్తులు అర్పించారు. కాబట్టి అతడు అజేయుడు. శత్రువు అజేయుడు అయినప్పుడు కొంత కాలం వేచి ఉండడం రాజనీతి. అతనికి నీ మీద మోహం కలిగింది దానిని మనకు అను కూలంగా మలుచుకోవాలి. నీవు అతనితో సఖ్యం నటించి "నీవు నన్ను ఎలాగైనా పొందాలి అనుకుంటే మునివర్గ వాహనముమీద నా దగ్గరకు రమ్ము" అని చెప్పు దానితో అతని పని అయిపోతుంది." అని చెప్పాడు. అలాగే అని నాధుని వద్ద నుండి అమరావతికి వచ్చింది శచీదేవి.

మరల నహుషుడు శచీదేవి వద్దకు వచ్చి తన కోరికను తీర్చమని అడిగాడు. "మహేంద్రా! నేను నీపెట్టిన గడువు కు ఇంకా కొంచెం సమయం మిగిలి ఉన్నది. ఆ గడువు తీరగానే నేను నిన్ను వరిస్తాను. కాని నీవు నా వద్ద మహాముని వాహనుడవుగా రావలెను. అది నాకు ఎంతో సంతోషం కలిగిస్తుంది. నీవు అనన్య సామాన్యమైన మహాముని వాహనము మీద వస్తుంటే నీ తేజము మరింత వర్ధిల్లుతుంది." అని పలికింది శచీదేవి.

మోహావేశములో ఉన్న నహుషునకు శచీదేవి కోరికలోని ఆంతర్యం అవగతం కాలేదు. గర్వంతో పొంగిపోయాడు. ఉచితానుచితాలు

మరిచాడు. "అవును శచీదేవీ! నాకు దక్క మరొకరికి అలాంటి వాహన యోగం లభ్యము కాదు. నీకు కోరినట్టు సప్తర్షులు నా అందలము(పల్లకి) మోస్తూ ఉంటే నీను నీ వద్దకు వస్తాను." అని శచీదేవి వద్దనుండి వెళ్లిపోయాడు. వెంటనే మునులను పిలిపించాడు. మూర్ఖత్వముతో వారిని తన వాహనముగా చేసుకొని తిరుగుతున్నాడు.

శచీదేవి బృహస్పతి వద్దకు పోయి "గురుదేవా! నహుషునికి నేను పెట్టిన గడువు అయిపోవచ్చింది. నన్ను, నా నాధుని నన్ను రక్షించండి. " అని అడిగింది.

"శచీదేవీ! నీకు ఎలాంటి ఆపద కలుగదు. అతని మునివాహనము వలననే అతను తన శక్తులన్ని కోల్పోతాడు. భయపడవలదు." అని పలికాడు.

తరువాత బృహస్పతి అగ్నిని ఆహ్వానించాడు. అతనిని దేవేంద్రుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో వెతకమని చెప్పాడు. అగ్నిదేవుడు ఒక స్త్రీ రూపంలో మనోవేగంతో సర్వదిక్కులు, భూమి, అంతరిక్షము, కొండలు, అడవులు అన్ని వెతికాడు. ఎక్కడా దేవేంద్రుడు కనపడలేదు. అదేవిషయం బృహస్పతికి తెలిపాడు. "దేవగురూ! నేను అన్ని చోట్లా వెతికాను. కాని

నాకు జలప్రవేశము అసాధ్యము. సృష్టిక్రమంలో నీటి నుంటి అగ్ని, బ్రాహ్మణుల నుండి క్షత్రియులు, రాళ్లనుండి లోహములు పుట్టాయి. ఆ ప్రకారము పుట్టిన వాటికి తమ తమ ప్రతాపము ఎక్కడనైనా చెల్లుతుంది కాని వాటి జన్మస్థానములయందు చెల్లదు. కాబట్టి నాకు జలప్రవేశము నిషిద్ధము." అని పలికాడు.

దానికి బృహస్పతి "అగ్నిదేవా! నీకు సకలమైన చరాచరములలో (స్థావర జంగమములలో) ప్రవేశము గలదు. నీవు చొరరాని చోటు లేదు. నీకు నేను నీటిలో ప్రవేశించే అర్హత కల్పిస్తాను. నీవు సకల జలరాసులలో మహేంద్రుని వెతుకుము." అని అన్నాడు. బృహస్పతి మాటప్రకారము అగ్నిదేవుడు అన్నిజలరాసులలో వెదికి తుదకు తామర తూడులో ఉన్న ఇంద్రుని చూచి అతని గురించి బృహస్పతికి చెప్పాడు. వెంటనే బృహస్పతి ఇంద్రుని వద్దకు వెళ్లాడు.

"ఇంద్రా! నీవు ఏమీ తప్పు చేయలేదు. అసలు వృత్రాసుర వధ ఎలా పాపమో చెప్పు అని అడిగాడు నీవు అనవసరంగా నీ పదవి త్యజించావు. మేము ఆ పరిస్థితులో వేరే మార్గము లేక నహుషునికి ఇంద్రపదవి కట్టబెట్టాము. అతను మా అంశలతో మదమెక్కి ఇష్టం వచ్చినట్టు ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ఇప్పుడు తనను మోయడానికి ముని

వర్గమును నియోగించాడు. అతడిని పదవీ భ్రష్టుడిని చేయడానికి ఇదే సమయం. నాడు విష్ణువు ఆదేశానుసారము నీవు అశ్వమేధయాగము చేసి బ్రహ్మ హత్యాపాతకము నుండి విముక్తి పొందావు. అప్పుడు నహుషుడు నిష్కల్మషుడు. అందు వలన నీవు తిరిగి నీ ఇంద్రపదవి పొందలేకపోయావు. కాని ఇప్పుడు ఇంద్రుడు మహామునులను అవమానపరచి తన తేజమును కోల్పోయాడు. కాబట్టి అతనిని నీవు జయించి తిరిగి నీ ఇంద్రపదవి పొందవచ్చు.

ఇంతలో ఇంద్రుడు ఉన్న చోటు తెలిసి యముడు, వరుణుడు, కుబేరుడు, చంద్రుడు కూడా అక్కడకు వచ్చారు. వారందరిని చూచి ఇంద్రుడు సంతోషించాడు. నహుషుని గెలిచే ఉపాయం గురించి ఆలోచిస్తున్నాడు.

ఇంతలో అగస్త్యుడు అనే మహాముని అక్కడు వచ్చాడు. "ఇంద్రా! నహుషుడు పదవీభ్రష్టుడయ్యాడు. నీవు ఇంక నీ ఇంద్రసింహాసనము స్వీకరించవచ్చు. " అని పలికాడు. ఇంద్రుడు అగస్త్యునికి నమస్కరించి నహుషుడు ఏ ప్రకారము పదవీభ్రష్టుడయ్యాడో తెలుపమని కోరాడు. అగస్త్యుడు ఇలా చెప్పసాగాడు.

"మును లందరూ అతని వాహనమును మోస్తూ చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఒక రోజు నహుషుడు ఆ బ్రాహ్మణులతో ఇష్ఠాగోష్ఠి సలుపుతున్నాడు. అప్పుడు అతనిని ఋషులు ఇలా అడిగారు "బ్రాహ్మణములయిన మంత్రములు గోసంప్రోక్షణము నందు చెప్పబడి ఉన్నవి అవి నీకు ప్రమాణ భూతములా! " అని అడుగగా నహుషుడు మదాతిశముచేత అవి తనకు ప్రమాణములు కావు అని అన్నాడు. అతని మాటలకు నేను అడ్డు చెప్పాను. "పూర్వాచార్యులచేత అభినందితము లయిన మాటలను నిందించుట అజ్ఞానము" అని అతనితో అన్నాను దానికి నహుషుడు కోపించి నా తలమీద తన్నాడు. దానితో అతను తనపుణ్యమును, తేజస్సును కోల్పోయాడు. అప్పుడు నేను "నహుషా! నీవు మహామునులను వాహనములుగా చేసుకొని వారిని అవమా నించావు. వారు గౌరవించు మంత్రములను ప్రమాణములు కాదని అన్నావు. అదియును కాక నన్ను అవమానించావు. కావున నీవు తక్షణమే ఇంద్రపదవిన కోల్పోదువు కాక! చాలా సంవత్సరములు భూలోకమున సర్పరూపమున పడి ఉండుము." అని శపించాను. నహుషుని ప్రార్ధనతో అతనిని అనుగ్రహించాను. అతని వంశజుడు, యుధిష్ఠిరనామధేయుడు ఐన ఒక సత్పురుషుని చూచిన అతని పాపములు తీరి అతడికి పుణ్య లోకములు ప్రాప్తించును అని అనుగ్రహించాను కాబట్టి నహుషుడు ఇంద్రపదవీ భ్రష్టుడైనాడు." అని చెప్పాడు.

Printer friendly pages from Telugu Bhakti Pages http://www.telugubhakti.com
For free downloads join http://groups.yahoo.com/group/TeluguBhaktiPages/

ఇంద్రుడు అగస్త్యుని పూజించాడు. అమరావతి అంతా అక్కడకు తరలివచ్చింది. ఇంద్రుని అభినందించింది. వారితో కూడి ఇంద్రుడు అమరావతికి పోయి తిరిగి ఇంద్రపదవి నధిష్టించి శచీదేవితో సుఖంగా ఉన్నాడు.

కాబట్టి ధర్మజా! తన అధికారానికి భంగం కలిగినపుడు ఎంతటి వాడైనా అనుభవించక తప్పదు. ఇంద్రుడి లాంటి వాడే అజ్ఞాతవాసము అనుభవించాడు. కాబట్టి మీరు అనుభవించిన కష్టములకు దుఃఖపడ వలసిన పనిలేదు. దుర్వర్తనుడైన సుయోధనుడు కూడా ఆ నహుషుని వలే నశిస్తాడు. ధర్మరాజు కూడా ఇంద్రుని వలె తిరిగి తన పూర్వ వైభవ మును రాజ్యాధికారమును పొందుతాడు." అని పలికాడు. శల్యుడు హస్తినా పురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు. ధర్మరాజు శల్యునికి యుద్ధంలో కర్ణుని నిరుత్సాహపరచడం గురించి గుర్తుచేసాడు. శల్యుడు తన సేనలతో హస్తినాపురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు.

సాత్యకి ఒక అక్షౌహిణి సేనతో పాండవుల వద్దకు వచ్చాడు.

(ఒక అక్షౌహిణి అనగా 21870 రధాలు, అదే సంఖ్యలో ఏనుగులు, 65610 గుర్రములు, 109350 కాల్బలము. సేకరణ: తితిదేవస్థాన భారత ప్రచురణ నుండి.).

చేధి దేశాధీశుడు దృష్టకేతుడు, జరాసంధకుమారుడు సహదేవుడు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణీ సేనతో వచ్చి కలిసారు. కేకయ రాజులు ఐదుగురు కూడా ఒక్కొక్క అక్షౌహిణీ సేనతో వచ్చారు. ద్రుపదమహారాజు తన కుమారులతో కూడా కలిసి ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. పర్వతప్రాంత రాజు కూడా ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. విరాటుడు తన సైన్యముతో వచ్చి పాండవులను కలిసాడు. పాండ్యరాజు ఒక అక్షౌహిణీ సైన్యముతో వచ్చాడు. ఈ ప్రకారముగా పాండవ సైన్యము ఏడు అక్షౌహిణులు అయింది.

అక్కడ సుయోధనుడు కూడా తన సైన్యాన్ని యుద్ధానికి సమాయత్తం చేస్తున్నాడు. భగదత్తుడు ఒక అక్షౌహిణి తోనూ, భూరి శ్రవుడు, శల్యుడు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణితోనూ, కాంభోజరాజు సుదక్షిణుడు ఒక్క అక్షౌహిణి తోనూ, సింధురాజు జయద్రధుడు ఒక్క అక్షౌహిణీ సైన్యముతోనూ, మాహిష్మతీపతి నీలుడు ఒక అక్షౌహిణితోనూ, యాదవ వీరుడు కృతవర్మ, అవంతీరాజులు విందానువిందులు ఒక్కొక్క అక్షౌహిణితోనూ, వివిధదేశములనుండివచ్చిన సైన్యము మరొక మూడు అక్షౌహిణులు మొత్తం 11 అక్షౌహిణులు సైన్యము కౌరవుల పక్షాన యుద్ధమునకు సన్నద్ధమయింది.

(కురుపాండవుల సేన 18 అక్షౌహిణులు, యుద్ధం జరిగి ఆ సేన మొత్తం హతమయినది 18 రోజులు, యుద్ధభూమిలో ఆవిర్భవించిన భగవద్గీత 18 అధ్యాయాలు. కేవలం యాదృచ్ఛికాలు కావు కదా!)

ద్రుపద మహా రాజు పంపిన పురోహితుడు హస్తినాపురము చేరుకున్నాడు. ధృతరాష్ట్రుని, భీష్మని, ద్రోణుని, కృపాచార్యుని, విదురుని కలుసుకున్నాడు. తరువాత సుయోధనుని కలుసుకున్నాడు. మరునాడు, ధృతరాష్ట్రుని సభలో సభికులను చూచి ఇలా పలికాడు.

"ధృతరాష్ట్రుడు, పాండురాజు అన్నదమ్ములు. వారి కుమారులు కౌరవులు, పాండవులు. వారికి తమ తమ తండ్రులు సంపాదించిన రాజ్యముమీద వారసత్వహక్కు ఉండటం న్యాయసమ్మతము. అది ఉచితము అని మీకుఅందరకు తెలుసు కదా! గతచరిత్ర అంతామీకు తెలుసు. పాండవులను చంపడానికి చేసిన ప్రయత్నాలు, వాటినుండి వారు ఎలా బయట పడినది మీకందరకూ తెలుసు. పాండవులు తమ బాహుబలముతో రాజ్యమును సంపాదించు కున్నారు. దానిని వంచనతో అపహరించిన సంగతి మీకు తెలుసు. వీటి కంతటికి తన సమ్మతిని తెలిపిన పెద్దరాజును ఏమనగలము? ఒక స్త్రీని సభలోకి ఈడ్చి తెచ్చి ఆమె వలువలు ఒలిచిన విషయం, వారి రాజ్యము హరించడం వారిని

అడవులకు పంపడం ఎలా మరువగలము. ఇప్పుడు వారు అరణ్య అజ్ఞాతవాసములు ముగించు కున్నారు. వారికి రావలసిన రాజ్యభాగము కొరకు ఈసంధి ప్రయత్నము చేస్తున్నారు.

కౌరవుల,పాండవుల ప్రవర్తన ఎరిగిన మీరు ధృతరాష్ట్రునికి నచ్చ చెప్పడం మంచిది కదా! పాండవులు కౌరవులతో వైరానికి ఇష్టపడరు. అని చెప్పి పాండవులు బలహీనులు కారు. వారి సైన్యము 7 అక్షౌహిణులు, మీ సైన్య ము 11 అక్షౌహిణులు అని అనుకుంటారేమో! మహా బలవంతు డైన భీముడు, సాహసవీరుడు సాత్యకి వెయ్యి అక్షౌహిణుల సైన్యముతో సమానము. గాండీవము ధరించిన అర్జునుని యుద్ధములో ఎదుర్కొనే వీరుడు ఎవరున్నారు ? అన్నింటికి మించి చతురోపాయ పరాయణుడు శ్రీకృష్ణుడు పాండవుల పక్షమున ఉన్నాడు. ఇంక వారికి కావాలిసినది ఏమున్నది? కాబట్టి పాండవులను ఈ సభకు పిలిపించి వారి రాజ్యభాగమును వారికి ఇచ్చి అందరూ కలిసి ఉండండి. " అని చెప్పి కూర్చున్నాడు.

భీష్ముడు లేచి "పాండవులు, శ్రీకృష్ణునితో కలిసి ఉండటం, వారు శాంతి యుతంగా సమస్యను పరిష్కరించాలని అనుకోవడం చాలా అదృ ష్టం. మీ మాటలు వినడానికి కటువుగా ఉన్నా అందరికి నచ్చేవిధంగా

ఉన్నాయి. పాండవులు ఈ సభలో పడిన అవమానాలు, అరణ్యఅజ్ఞాత వాస క్లేశములు అన్ని ఈ లోకానికి తెలుసు. ఇంకా వారిని బాధపెట్టడం మంచిది కాదు. కాబట్టి మీరు చెప్పినట్టు పాండవులను తన కుమారుల వలె ఆదరించి, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇవ్వడం సముచితం. అలాకాని పక్షంలో అర్జునుని కోపాగ్నికి ఆహుతి కాక తప్పదు."

ఆ మాటలకు కర్ణుడు లేచి "ఇది అందరికి తెలిసిన విషయం. మాటి మాటికీ ప్రస్తావించడం అనవసరం కదా! దుర్యోధనుని కొరకు శకుని జూదం ఆడాడు. రాజ్యం గెల్చుకున్నాడు. ధర్మపుత్రుడు ఓడిపోయాడు. ఇందులో తప్పు ఏమి ఉంది? అనుకున్న ప్రకారం అరణ్య అజ్ఞాతవాసములుపూర్తి చేయకుండా ఇప్పుడు వచ్చి రాజ్యభాగము కోరడమే అసలు తప్పు. విరాటుని, ద్రుపదుని సహాయము ఉంది కదా అని మామీద దండెత్తితే దానికి భయపడి సుయోధనుడు సగం రాజ్యం ఇవ్వాలా! ఈ ప్రపంచంలో ఇలాంటి న్యాయం ఎక్కడన్నా ఉందా? " అని అన్నాడు కర్ణుడు.

దానికి భీష్ముడు బాధపడి "కర్ణా! ఏమిటి పెద్ద వీరుడి మాదిరి మాట్లాడుతున్నావు. విన్న వారలు నవ్వుతారని కూడా చూడ కుండా పెద్ద పెద్ద మాటలుమాట్లాడుతున్నావు. కొన్ని రోజుల క్రితం అర్జునుడు

మనలను అందరిని యుద్ధంలో గెలిచాడు. కాని ఈరోజు ఈ సభలో నువ్వు అతనిని మాటలతో గెలుస్తున్నావు. అర్జునుడు ఆవులను విడిపించుకు పోవడానికి వచ్చినపుడు, సుయోధనుడు నన్ను అడిగి నప్పుడు, నువ్వు, ద్రోణుడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ అందరూ వింటూ ఉండగా నేను లెక్కలు వేసి, పాండవుల అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు పూర్తి అయినవి అని నేను మీకు అందరకూ తెలిసేటట్టు చెప్పలేదా? మరలా ఇప్పుడా ఆ ప్రసక్తి ఎందుకు వచ్చింది." అని కోపంగా అడిగాడు.

ధృతరాష్ట్రుడు భీష్ముని శాంతింపచేసాడు. ద్రుపద పురోహితుని చూచి "విప్రోత్తమా! మీరు చెప్పినది అంతయు సావధానంగా విన్నాము. తగు విధంగా ఆలోచించి మేము కూడా ఒక సౌమ్యుని పాండవుల వద్దకు పంపి మా మనసులో మాట వారికి తెలియచేసెదము. మీరు వెళ్లిరండి." అని చెప్పాడు ఆ విప్రునికి భూషణాంబరములు ఇచ్చి సత్కరించి పంపారు. ఆ విప్రుడు కూడా వెంటనే బయలుదేరి పాండవుల వద్దకు పోయి జరిగినది అంతా వివరంగాచెప్పాడు.

తరువాత ధృతరాష్ట్రుడు సంజయుని పిలిపించాడు. అతడితో ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! పాండురాజు కుమారులు ఉపప్లావ్యములో ఉన్నారు. నీవు వారి వద్దకు పోయి శ్రీకృష్ణునితో కూడా వారిని చూచి

వారితో ఈవిధముగా చెప్పుము. మొదట వారు అరణ్య అజ్ఞాత వాసములు పూర్తి చేసుకొని సంతోషముగా ఉన్నందుకు నా అభినందనలు తెలుపుము. సుయోధనుడు కార్యాకార్యములు తెలిసినవాడు కానందున ఇంతటి అనర్ధము కలిగినదని తెలుపుము. ధైర్యవంతులు, పరాక్రమవంతులు అయిన పాండవులది ఏమీ దోషము లేదని తెలుపుము. పాలు నీరు కలసినట్లు అన్నదమ్ములు ఒకటిగా బ్రదుకవలెనని చెప్పుము. వారు కూడా తమ తండ్రికి చెందిన రాజ్యమును అనుభవించుటకు అర్హులని తెలుపుము.మనలను అసత్యవాదులని, అన్యాయపరులని పాండవులు నమ్మరు. కాని ధర్మం తెలిసిన వాడు ధర్మజుడు ఉన్నాడు కదా! పాండవులకు వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇవ్వకుండా ఉండలేము కదా! ఈ సమయంలో మేము గర్వించి, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఈయకున్న, కృష్ణుని సారధ్యములో అర్జునుడు గాండీవము ఎక్కుపెడితే ముల్లోకాలు సంక్షోభిస్తాయి కదా! భీముని గదాయుద్ధం తలుచుకుంటేనే మనస్సు కంపిస్తుంది. ఇంక నకుల సహదేవులు సామాన్యులు కారు. ద్రుపదుడు సామాన్యుడా! సాత్యకి తక్కువ వాడా! పాండ్యుడు, కేకయరాజులు, వారి మిత్రులు ఎవరికీ తీసిపోరు కదా! వీరినందరినీ గెలిచినా, ధర్మజుని కోపాన్ని ఎదుర్కోడం ఆ రుద్రుని కైనా సాధ్యంకాదు కదా! కాబట్టి నీవు ధర్మరాజు వద్దకుపోయి అతడు ఉన్న సభలో అతని తమ్ములు, బంధువులు, మిత్రులు వింటూ

ఉండగా వారికి ప్రీతి కలిగేటట్టుమాట్లాడుము. వారు మనతో స్నేహము పాటించి, కోపం వదలి, యుద్ధం అనేమాట తలపెట్టకుండా, శాంతి పాంటించే విధంగా చెయ్యి వెళ్లు. " అని పలికాడు.

ధృతరాష్ట్రుని పంపున వెళ్లిన సంజయుడు ఉపప్లావ్యము చేరాడు. ముందు శ్రీకృష్ణుని వద్దకు వెళ్లాడు. అక్కడ అర్జునునితో కూడి ఉన్న శ్రీ కృష్ణుని కలుసుకొని భక్తితో నమస్కరించాడు. వారితో సంభాషించాడు. మరునాడు ధర్మరాజును నిండు పేరోలగమున కలుసుకున్నాడు. ధర్మజునకు నమస్కరించి అతనితో ఇలా అన్నాడు.

"ధర్మజా! నా అదృష్టవశమున నిన్ను చూడగలిగాను. మీ తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు మీరు ఇక్కడ ఉన్నారని తెలిసి చాలా సంతోషించాడు. మీ అందరి యోగక్షేమములు తెలిసికొని రమ్మని నన్నుపంపాడు." అని అన్నాడు.

దానికి ధర్మరాజు "మా పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుని కరుణ వలననే మేము ఈ మాదిరిసుఖంగా ఉన్నాము. ఆయన మా క్షేమములు కనుగొని రమ్మని మిమ్మల్నిపంపడం మాకు ఆనందంగా ఉంది. మా పెదనాన్నగారు

క్షేమంగా ఉన్నారా! వారి పుత్రులుసుఖంగా ఉన్నారా! మనుమలు బాగున్నారా! వారి రాజ్యంలో జనం సుఖంగా ఉన్నారా! భీష్మ, ద్రోణ, కృప,అశ్వత్థామలు క్షేమంగా ఉన్నారా! కౌరవులు వారిని ఆదరిస్తున్నారా! కురు సామ్రాజ్యంలో బ్రాహ్మణులను ఆదరిస్తున్నారా! మేము ఆ రోజుల్లో ఇచ్చిన దానములు వర్ధిల్లుతున్నాయా! మాగురించి మా పరాక్రమాల గురించి వారు ఎప్పుడన్నా తలుచుకుంటున్నారా! దుర్యోధనుని ఇంటిలో కార్యానికి, ఖడ్గానికి, కర్ణుని ఆర్యత్వము (అంటే పెద్దరికము, మాట) సాగుతూ ఉందా!

(ఇది ఒక జాతీయము. నెల్లూరులో ఒక సామెత ఉంది. పిడుగ్గు బియ్యానికి ఒకే మంత్రం అని. అంటే ప్రతి దానికి యుద్ధం అంటూ ముందుకు దూకే స్వభావము కర్ణుడిది. దానిని ఎత్తిపొడుపుగా అన్నాడు ధర్మరాజు. ఇది తిక్కనగారి రచనా చమత్కృతి).

సంజయా! మనము మధ్యస్తులము. అర్జునుని గాండీవానికి ఎదిరించి నిలబడే వారు ఉన్నారా చెప్పు. " అని పరోక్షంగా యుద్ధమే వస్తే కౌరవులు గెలవలేరు అని చెప్పకనే చెప్పాడు ధర్మరాజు.

ఆ మాటలు అర్ధం చేసుకున్నాడు సంజయుడు దానికి దీటుగా తన వాదన వినిపించాడు. "ధర్మజా! సుయోధనుని చుట్టూ అవినీతి పరులు, నీతిమంతులు, సత్త్వసంపన్నులు, దురహంకారులు, వివిధమైన

ప్రవృత్తులు కలవారు ఉన్నారు కదా! ఎవరి దోవ వారిది. ఒకరి మాట ఒకరు వినరు కాబట్టి వారిని అనవలసిన పని లేదు. కాబట్ట నేను చెప్పేది విను.

(కాబట్టి కర్ణుని గురించి ఆలోచించ నవసరంలేదని మొదటనే తేల్చేసాడు సంజయుడు).

ధర్మజా! నీవు మంచి మనసుతో సంధి చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేసావు. చాలా మంచిది. ధృతరాష్ట్ర మహారాజు వృద్ధుడు. మనసు ఒక విధంగా ఉండటం లేదు. కాబట్టి కొడుకుల మాటలను కాదన లేక పోతున్నాడు. కాని మరల మనసులో బాధ పడుతున్నాడు. కాబట్టి ఇలాంటి చిన్న చిన్న విషయాలను నువ్వు పెద్దమనసు చేసుకొని సహిస్తే బాగుంటుంది. నీవు అజాత శత్రువు అని లోకానికి తెలుసుకదా! ప్రపంచంలో ఉన్న అజ్ఞానాంధకారాన్ని ప్రాలదోరటానికి బ్రాహ్మణులను సృష్టించాడు బ్రహ్మ. అలాంటి వారికి ఇచ్చినా దానములు ఎవరన్నా అపహరిస్తారా చెప్పు. (సుయోధనుడు అంత దుర్మార్గుడు కాదు అని భావన). ధర్మజా! హస్తినా పుర ప్రజలు తమను శత్రువులు ఎదుర్కొన్నప్పుడు "అయ్యో ఈసమయంలో, మా భీముడు, అర్జునుడు, కవలలు నకులసహదేవులు ఉంటే ఎంత బాగుండు అనుకుంటారు కదా! పాండవులు శాంత స్వభావులు పగవారికి కూడా హాని చెయ్యరు అని కూడా అనుకుంటారు."

(మిమ్మల్ని కౌరవులు తల్చుకోకపోయినా మీరు ప్రజల హృదయాలలో నిల్చి ఉన్నారు అని సంజయుని ఆంతర్యము).

ధర్మజా! నీవు, శ్రీకృష్ణుడు, నీ తమ్ములు, పెద్దలు ఉండగా నేను నీకు నిండుసభలో నాకు తోచినది చెపుతాను. వాటిని సావధానంగా ఆలకించు." అని అన్నాడు.

దానికి ధర్మజుడు "సంజయా! అందరూ ఇక్కడే ఉన్నారుకదా. నీవు చెప్పవలసినది చెప్పు" అని సమాధానం చెప్పాడు.

సంజయుడు శ్రీకృష్ణుని, భీముని, అర్జునుని,నకుల సహదేవులను, ద్రుపదమహారాజును, విరాటుని చూచి ఇలా పలికాడు.

"మీ పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుడు, శాంత చిత్తుడై ఇరు పక్షములకు సంధి కూర్చమని నన్ను ఇక్కడకు పంపాడు. కాబట్టి మనం ఈ సమయంలో తెలివిగా ప్రవర్తించవలసియున్నది. మీరందరూ సర్వధర్మములు తెలిసిన వారు. శాంతస్వరూపులు. మీరు ఎప్పుడూ చులకనైన పనులు చేయరు. మడిబట్టకు మసి అంటినట్టు మీ

సత్కులమునకు సుయోధనుని వలన కల్మషము అంటినది. దానిని నీవు తుడి చి వెయ్యాలి.

యుద్ధము అంటే అఖిల జనక్షయము కలుగుతుంది పైగా జయాపజయములు కడకు సుఖాన్ని ఇవ్వవు. ఇలాంటియుద్ధానికి మీలాంటి ఉత్తములు ఒడిగడతారా! యుద్ధం అంటే అందులో బాలురు వృద్దులు, సఖులు, బంధువులు నశిస్తారు. అందరిని పోగొట్టుకొని ఎవరు మాత్రం ఏమి సుఖపడతారు!. మీకు శ్రీకృష్ణుడు పెట్టని కోట. భీమార్జునులు యుద్ధములో భగభగ మండే మంటల లాంటివారు. సాత్యకి, విరాటులు, ద్రుపదుడు మేరు పర్వతాల్లాంటి చుట్టాలు నీకు. ఇంక నీ పరాక్రమము గురించి చెప్పేదేముంది. మిమ్మల్ను ఆ దేవతలైనా జయించగలరా! ఇంక ఆ పక్కన ద్రోణుడు, భీష్ముడు, కృపుడు, అశ్వత్థామ, కర్ణుడు, శల్యుడు సుయోధనుని కోసం తమ ప్రాణాలు అర్పిస్తారు. ఇంక సుయోధనుని తమ్ములు, కుమారులు అజేయులు. సోమదత్తుడు బాహ్లికుడు ఆ శివునికి కూడా లొంగరు. ఇలాంటి వారు ఒకరితో ఒకరు యుద్ధం చేసుకుంటే ఎవరికి మేలు? నాకు చూడగా మంచిది కాదు అని పిస్తుంది. కాబట్టి కృష్ణా! నీకు నమస్కరిస్తాను. అర్జునా నీకు చేతులు ఎత్తి మొక్కుతాను. మిగిలిన పాండవ బంధుమిత్రులకు సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. అసూయలు

మానండి. క్రోధమును వీడండి. శాంతించండి. ఈ ధర్మరాజును శరణుకోరుతున్నాను" అంటూ ధర్మజును చూచి "దేవా! శాంతించుట మంచిది. దీనికి భీష్మద్రోణులు సంతసిస్తారు పైగా ఇది సర్వలోక సమ్మతము" అని పలికి కూర్చున్నాడు సంజయుడు.

" సంజయా! నా మాటలలో నీకు మైత్రి తప్ప యుద్ధం అనే మాట వినపడిందా! మాకు మాత్రం యుద్ధం అంటే ఇష్టమా! యుద్ధం చేయకుండా కార్యం సానుకూలమైతే అంతకన్నా కావలసింది ఏముంది! భీమార్జునులు ఎల్లప్పుడూ జనహితమైన పనులు చేస్తారు కాని దుష్కర్మములను చెయ్యరు. సాధారణంగా జనులు దురాశకు పోయి దుఃఖాన్ని కొని తెచ్చుకుంటారు. యుద్ధం దుఃఖాన్ని కాక సుఖాన్ని ఇస్తుందా!

సంజయా! మా పెదనాన్న ధృతరాష్ట్రుడు నీతి మార్గాన్ని విడిచి పెట్టి వక్ర మార్గాన్ని నడుస్తూ, మమ్మల్ని మాత్రం చక్కని మార్గంలో నడవమని నీతులు చెపుతున్నాడా! ఎదుటి వారు కూడా తాము నడిచే మార్గంలో నడవమని చెప్పాలి గాని, నాకు మొత్తం కుడుము ఇవ్వండి మీరు మాత్రం *న్న ముక్క తీసుకోండి అని చెప్పడం బాగుంటుందా!*

ఇప్పుడు మాకు సంపద లేదు. శక్తిలేదు. మమ్ములను పిలిచి ఆదరించడానికి ధృతరాష్ట్రుడు ఏమైనా వెర్రివాడా! ఆయన ప్రవర్తన మాకు కొత్త కాదు. ఆనాడే పెద్దలు చెప్పిన మాటలు వినలేదు. ఈ నాడు వింటాడా! ధృతరాష్ట్రుడికి తన కొడుకు అత్యంత పరాక్రమ వంతుడని నమ్మకం. అతడు విషం తాగమన్నా తాగుతాడు కాని మంచి మాటలు వింటాడా! జూదపు సిరికి ఆశపడకూడదని ఆనాడు విదురుడు చెప్పి మాటలు విని ఉంటే వ్యవహారం ఇంతదూరం వచ్చేది కాదు కదా!

ధృతరాష్ట్రుడు తన కుమారులు దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు కర్ణుడు చెప్పిన మాటలు వింటాడు కాని మంచి మాటలు వినడు. ఇదీ ధృతరాష్ట్రుని మనస్తత్వము. అది తెలిసీ నువ్వు ఇలా మాట్లాడటం నీ అవివేకమా లేక లౌకికమా! సుయోధనుడు కర్ణుని భుజబలం వలన ఆ రాజ్యం నిష్కటంకం చేసుకోవాలని అనుకుం టున్నాడు. అతను శ్రీకృష్ణుడికి అర్జునుడికి భయపడడు.

భీష్మాదులకు యుద్ధం అంటే తెలియదా! ఆశాపాశము చుట్టుకున్న వారికి యుద్ధం తప్ప వేరొకటి తెలియదు. వారిని గాండీవి కపిధ్వజ కాంతులు గుడ్డివారిగా చెయ్యడం తధ్యం.

సంజయా! ముందు మమ్మల్ని మా పరాక్రమాలను పొగిడావు. తరువాత వారితో గెలువలేమని యుద్ధం వద్దు అంటున్నావు. నీ పక్షపాతబుద్ధి విడిచి పెట్టు. మేము యుద్ధంలో కౌరవులను గెలుస్తామో లేదో అది అటుండనీ. నీవు గుణవంతుడవు. మా కోపం పొయ్యేటట్టు మాట్లాడావు. మేము కాడా సహనం వహిస్తాము. మాకు ఎన్ని అవ మానాలు చేసినా అన్నిసహించాము అన్న సంగతి నీకు తెలుసు కదా! ఇంకనూ అలాగే సహిస్తాము. మేము ఎవరికీ కీడు చెయ్యము. మామీద అనుమానం వద్దు.

నిజంగా ధృతరాష్ట్రునికి మంచి బుద్ధ పుడితే, మా తో బంధుత్వము కాంక్షిస్తే, జనులందరూ మెచ్చగా, మమ్ములను పిలిపించి గౌరవించి, తన కొడుకులతో మాకు రాజ్యభాగము ఇవ్వమని చెప్పి, మాకు ఇంద్రప్రస్థముగాని వేరే ఒక పట్టణముగాని ఇచ్చి పంపుట ఉచితము కదా! " అని అన్నాడు ధర్మరాజు.

సంజయుడు లేచి "ధర్మజా! ఎన్ని తప్పులనైనా సహించి ఓర్పు వహిస్తావని తెలిసి నీకు ఇన్ని మాటలు చెప్పాను. ఇంకా కొన్ని మాటలు చెప్పదలుచు కున్నాను. నీవు నమ్ముకున్న సత్యము అహింస నీకు సర్వసంపదలు. కౌరవులు తమ దుశ్చర్యలతో మీకు రాజ్యం భాగం

ఇవ్వకపోయినా, మీకు మాత్రం ఆ నెత్తుటి కూటికన్నా భిక్షాన్నమైనా మేలు కదా! నీవు రాజసూయ యాగం చేసిన పుణ్యాత్ముడవు. అలాంటి నీ చరిత్ర హింసతో కళంకితం కాకూడదు కదా! నీతో మాయాద్యూతం ఆడి, నీ రాజ్యం హరించి, మిమ్మల్ను అడవులకు పంపిన వారిని, నీ ఓర్పుతో, లోకమంతా నిందించేట్టు చేసావు. అడవులలో ఎన్నో కష్టాలు పడ్డావు. అలాంటివాడివి ఈరోజు ఈనీచమైన యుద్ధానికి పాల్పడి, బంధు మిత్రులను చంపుకోడం న్యాయమా! హాలా హలం దిగమింగిన ఆ మహాశివుని తర్వాత, హాలాహలం వంటి కోపాన్ని దిగమింగు కున్న నిన్ను చెప్పుకోవచ్చు. కాబట్టి కోపం విడిచి పెట్టు. నీ కీర్తిసార్ధకం చేసుకో" అని అన్నాడు సంజయుడు.

సంజయుడు చెప్పినది అంతా సావధానంగా విన్న ధర్మజుడు సంజయుని చేచి ఇలా అన్నాడు. "సంజయా! నీవు పలికినది అంతా నిజమే. కాని కొన్ని కర్మలు పైకి ధర్మములు గాకనిపించినా అవి లోతుగా చూస్తే అవి అధర్మములే. కొన్ని పనులు మొదట అధర్మములు గా కనిపించినా కొంత కాలం తరువాత ధర్మంగా రూపొందుతాయి. కాబట్టి నన్ను తిట్ట తలచుకుంటే నేను చేసినది అధర్మము అని నిరూపించి తరువాత నన్ను తిట్టు.

నువ్వుచెప్పినట్టు కోపము నివారింపవలసినదే కాదనను. అహింస ఉత్తమ ధర్మము కాని, వంశ నాశకులను, లోకకంటకులను పాపాత్ములను నిర్మూలించుట ధర్మమని పెద్దలు చెప్పగా విన్నాను. యుద్ధము రాజధర్మము అవునో కాదో నీవే చెప్పాలి. ఇది కర్తవ్యము, ఇది కర్తవ్యము కాదు అని చెప్పడానికి మాకు శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు. మనకు ఈ వితర్కము ఎందులకు? శ్రీకృష్ణుడు ధర్మము అధర్మము తెలిసినవాడు. కార్యము, అకార్యముల నిరూపణ చేయదగినవాడు. ఇది ఉచితము, ఇది అనుచితము అని చెప్పగల దిట్ట. ఇతని మాట మీదనే కదా యదు, భోజ, అంధక, వృష్ణి, సృంజయ, కేకయ రాజులు నడచుచున్నారు. ముఖ్యంగా మాకు ఇతని బుద్ధిబలము, ఇతని మాట శిరోధార్యము." అన్నాడు ధర్మరాజు.

ఈ మాటలు విన్న శ్రీకృష్ణుడు లేచి "సంజయా! నేను ఎల్లప్పుడూ పాండవుల శుభం కోరుతుంటాను. ధృతరాష్ట్రుడు కూడా తన పుత్రపౌత్రుల మేలుకోరేవాడు. అతనికి కీడు తలపెట్టడం భావ్యంకాదు. అతడు ఇప్పుడు తెలివి తెచ్చుకొని పాండవులను పరామర్శించడానికి నిన్ను పంపాడు. నీవు కూడా నీకు తోచిన ధర్మాన్ని వినయంగా చెప్పావు. నీవుచెప్పిన శాంతి వచనాలు నాకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలిగించాయి.

పైకి చూస్తే అంతా సవ్యంగా ఉన్నప్పటికీ ధర్మరాజు మాటల వలన సంధి పొసగదని తెలుస్తూ ఉంది. ధర్మరాజు మాటకూడా సరి అయినదే! దుర్యోధనుడు దుర్మదాంధుడు. అతని తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు ఎలాంటి వాడో మనకు తెలుసు కదా! ధృతరాష్ట్రుని యొక్క తీపి మాటలు, ఆదరింపు గురించి నీవు ఎంతో గొప్పగా చెప్పావు. వాటితో తృప్తిపడి, పాండవులు తమ రాజ్యభాగము అడగకుండా ఉంటారా!

గతాన్ని తవ్వుకోకుండా, ధర్మరాజు ఓర్పువహించి, కౌరవులతో కూడా గౌరవంగా బతకాలనుకుంటున్నారు పాండవులు. అది వారి గొప్పతనము, కారుణ్యము. లోకాచార ప్రకారము సంక్రమించవలసిన తమ తండ్రిరాజ్యభాగము ఇవ్వను అంటే వారు విధిలేక యుద్ధానికి సన్నద్ధం అవడం ద్రోహం అవుతుందా! సంజయా! ఇలా ఒక పక్క అవమానాలు సహిస్తూ, పొగిడించుకుంటూ, దీనంగా బతకడం కంటే, యుద్ధం చెయ్యడమే మేలు అని నాకు అనిపిస్తూ ఉంది. యుద్ధము క్షత్రియులకు ధర్మమా కాదా అని నిన్ను ధర్మజుడు అడిగాడు కదా! ద్విజులకు (అనగా బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు ఉపనయన అర్హత కల్గినవారు) వారి వారి కర్మములను నిర్దేశించునపుడు, ధర్మశాస్త్రవేత్తలు, క్షత్రియులు ఇవ్వడమేగాని తీసుకొనువారు కాదు, ఒకరిని వేడుకొను వారు కాదు అని చెప్పడం లోకంలో అందరికీ తెలుసు.

పైగా క్షత్రియులు వర్ణాశ్రమ ధర్మములను రక్షింప వలసినవారు. అట్టి క్షత్రియులు నిజధర్మాన్ని వదులుకుంటారా!

అదీ కాకుండా, తాము న్యాయంగా సంపాదించుకున్న ఆస్తిని, తమకు కలిగిన సంపదను అనుభవించుచూ ధర్మమార్గములో జీవిస్తున్న వారికి, ఇతరులు అన్యాయము చేస్తే అలాంటి వారి కోసం గదా ఈ ధర్మములు నిర్ణయింపబడినది.

(ఈనా టికి కూడా తాము న్యాయంగా కొనుక్కుని, స్వాధీనంలో ఉంటూ అనుభవిస్తున్న ఆస్తికి, వారి శాంతియుతమైన స్వాధీన అనుభవాలకు ఎవరైనా విఘాతం కలిగిస్తే వెంటనే వారికి తగు రక్షణ కల్పించడానికి, ఆ దురాక్రమణ దారులను నిరోధించడానికి . Injunctions viz, Permanent Injunction, Temporary Injunction, Mandatory Injunction etc.) అని ఈనాటికీ కోర్టులు అనుసరిస్తున్నాయి. మన కోర్టులలో ఉండే 90 శాతం దావాలు ఇలాంటివే).

సంజయా! ఇప్పుడు నీవు ఇక్కడ పలికిన ధర్మములు కౌరవులకు చెప్ప వలదా! వారే కదా రాబోవు పరిణామాలను విస్మరించి, దుర్మార్గం ప్రవర్తించింది. అదియును కాక, నిండు సభలో, వెయ్యిమంది ఎదుట,

దుర్మార్గంగా ద్రౌపది వలువలు ఊడదీసిన వారు ఎంతటి తులువలో తెలుస్తూ ఉంది కదా! లోకంలో జూదం ఆడరా! జూదంలో ఓడిపోయిన వారిని ఇలాగే చేస్తున్నారా! చెప్పుసంజయా!" అని నిలదీసాడు కృష్ణుడు.

" శ్రీకృష్ణా! నీవు కూడా ఇలాంటి విషయాలను మనసులో పెట్టుకుంటే కార్యం ఎలా సఫలం అవుతుంది చెప్పు. " అని అన్నాడు సంజయుడు.

దానికి మరల కృష్ణుడు "మరి ఆరోజు సభలో భీష్మ,ద్రోణ, కృపాచార్యులు మొదలగు వృద్ధులు ఉన్నారు కదా! వారెందుకు నోరు మెదపలేదు. ఆ ధృతరాష్ట్రుడు కూడా కొడుకులను పల్లెత్తు మాట అనలేదు. ఆ రోజే కనుక ధృతరాష్ట్రుడు వారించి ఉంటే నేనే కాదు లోకం అంతా సంతోషించేది కదా! దుర్మార్గు డైన దుశ్శాసనుడు తిట్టుకుంటూ ద్రౌపదిని నిండు కొలువులోకి ఈడ్చుకొస్తుంటే, మామ గారైన ధృతరాష్ట్రుడు ఎలా సహించగలిగాడు? ద్రౌపది ఏడ్పు అతనికి వినపడలేదా? వినపడ్డా ఎలా ఓర్చుకున్నాడు? ఇప్పుడు తగుదునమ్మా అంటూ వారి క్షేమం కనుక్కోడానికి దూతగా నిన్ను ఎలా పంపాడు?

ఒక స్త్రీని జుట్టుపట్టుకొని సభలోకి ఈడ్చుకొని వస్తే అది మంచిది కాదు అని తెలిసి కూడా సభలో వారంతా మిన్నకుంటే ఆమె తనకు తానే రక్షించుకుంది. అందుకని ఆమెకు అవమానం జరగలేదు. కాబట్టి కౌరవులు బతికిపోయారు. పాండవులు ఇలాంటి అవమానాలు సహించవలసిందేనా!

సంజయా! ఆనాడు నువ్వు కూడా సభలో ఉన్నావు కదా! చెవుల్లో శూలాలు పొడిచి నట్టు కర్ణుడు మాట్లాడిన మాటలు నువ్వు వినలేదా! "ఇక్కడ నీ భర్తలు లేరు. వీరు జూదములో నిన్ను ఓడిపోయి నిన్ను విడిచిపెట్టేశారు. ఈ సభలో నీ నచ్చిన మగాడిని భర్తగా వెతుక్కో. " అని నాడు కర్ణుడు అనలేదా! కర్ణుని మాటలు తన హృదయంలో శరముల మాదిరి నాటుకోగా దుర్భరవేదన అనుభవిస్తున్న ద్రౌపదిని చూచి ఎవరన్నా ఓదార్చారా నువ్వే చెప్పు. అంతే కాక, దుశ్శాసనుడు, "నీకు భర్తలు ఉండీ లేనట్టే. ఇక్కడ పౌరుషం ఉన్న మగాడెవ్వడు?" అని హేళన చేసాడు కదా.

నిజమే సంజయా! పాండవులు అప్రయోజకులే. కాని ఆమాటలు అనడం వల్ల వారికి ఏమి ప్రయోజనం కలిగింది. ఆ తరువాత అన్న మాటలు సభలో చెప్పవలసినవి కావు. కాబట్టి ఈ సంధి పొసగదు.

అయినప్పటికినీ, నేను పాండవులను ప్రార్థించి ఒప్పిస్తాను. హస్తినాపురానికి వస్తాను. కౌరవులకు బుద్ధిచెపుతాను. నామాటలకు ఒప్పుకొని వారు రాజ్యభాగము పాండవులకు ఇస్తే బతికిపోతారు. నా మాటలు మన్నించి, పాండవులకు అన్యాయము చెయ్యరని ఆశిస్తున్నాను. అలా కాకుండా ఏమన్నా కుటిలోపాయములు పన్నితే పాండవ బాణాగ్నికి ఆహుతి అవుతారు. వారి కుటిలత్వము, వారి దురాశ వారిని నాశనం చేస్తుంది. ఇది తథ్యము.

సంజయా! మరొక్కమాట సుయోధనుడు రోషంతో కూడిన మహా వృక్షము. అందులో కాండము కర్ణుడు. కొమ్మలు శకుని. వాటికి పుట్టిన దుష్ఫలములు దుశ్శాసనుడు. దానికి మూలం (వేరు) ధృతరాష్ట్రుడు.

కాని ఇక్కడ ధర్మరాజు ధర్మము అనే మహావృక్షము. దానికి కాండము అర్జునుడు. భీముడు శాఖోపశాఖలు. నకులసహదేవులు పుష్పములు, ఫలములు. ఈ మహా వృక్షమునకు మూలము సద్బ్రాహ్మణులు, వేదములు. ఈర్ష్యాసూయలు వదలి వీటి రెండింటిలో ఏది మంచిదో నువ్వే చెప్పు! ధృతరాష్ట్రుడు అతని కుమారులు మహారణ్యము అయితే అందులో తిరిగే సింహాలు పాండవులు. సింహాలు

లేని అడవిని కొట్టేస్తారు. అడవిని వదని సింహాలు బతకలేవు. కాబట్టి కురుపాండవులు ఒకరిని ఒకరు ఆశ్రయించుకొని జీవించాలి.

ధృతరాష్ట్రుడు కూడా పాండవులను తన కుమారుల మాదిరి చూడాలి ఆదరించాలి. అప్పుడు పాండవులు కూడా కౌరవులను అనుసరించుకొ ని ఉంటారు. కావున, ఈ పనిమీద నేను హస్తినా పురము నకు వస్తాను. అతడు నా మాటలకు ఒప్పుకుంటాడో లేదో చూస్తాను దానిని బట్టి కర్తవ్యమును నిర్ణయిస్తాను. ఈవిషయం నీవు ధృ తరాష్ట్రునకు చెప్పు. అని అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు ఆవేశంగా.

శ్రీకృష్ణుడు చెప్పిది అంతా విన్నాడు సంజయుడు. "అలా అయితే మరీ మంచిది. నేను వచ్చిన పని సఫలం అయినది అనుకుంటాను." అని భీమార్జున, నకుల సహదేవులను, సాత్యకి, ద్రుపద మహారాజు,విరాటరాజులను చూచి "అయ్యా! అందరూ నాకు అనుజ్ఞ ఇవ్వండి. నేనుపోయి వచ్చెదను నేను పలికిన పలుకులలో ఏమీ తప్పులేదు కదా! " అని ధర్మరాజు వైపు చూచాడు.

దానికి ధర్మజుడు "సంజయా! అందరూ వింటూ ఉండగా నీవు చెప్పిన మాటలలో ఒక్క మాటకూడా అనుచితము అయినది లేదు.

నీ నోటినుండి అవినీతి, అధర్మమైన మాటలు అసలు రావుకదా! మాకు నీవు ఒకటే, విదురుడు ఒకటి కాదు కదా! నీకు ఉన్న వినయము, నేర్పు మరొకరికి ఉంటాయా!

నీవు హస్తినాపురమునకు పోయి తాత భీష్మునకు, గురుడు ద్రోణునికి, కృపాచార్యునికి మా నమస్కారములు తెలుపుము. మా తండ్రి ధృతరాష్ట్రునికి నా నమస్కారములు తెలుపుము. సుయోధనుని క్షేమము అడిగానని చెప్పు. దుశ్శాసనుని కుశలము అడిగానని చెప్పు. విదురుని, శల్యుని వినయంగా అడిగానని చెప్పు. నా స్నేహితుడు అశ్వత్థామను అక్కున చేర్చుకున్నాని చెప్పు. బాహ్లికుని,సోమదత్తుని భూరిశ్రవసుని ప్రియంగా పలకరించానని చెప్పు. మరియు అక్కడ ఉన్న వృద్ధులైన రాజులకు, కృతవర్మకు, కర్ణ, శకుని, సైంధవుడు మొదలగు వారికి, మాతో యుద్ధం చెయ్యడానికి వచ్చిన సకలదేశాధీశులకు ఎవ్వరికి తగ్గట్టు వారికి వినయంగా, బంధుప్రీతితో, వాత్సల్యముతో, సముచిత రీతిలో నా ప్రణామములు నా బదులుగా అందజేయుము. దాసదాసీజనములని ఉపేక్షించకుండా, మేము శత్రువులను జయించి, వారిని ఆదరించెదమని చెప్పుము. తరువాత నా తండ్రి ధృతరాష్ట్రుడు సభలో ఉండగా నా మాటలుగా ఈ విధంగా చెప్పుము.

"అనఘా! నీ దయవలన మేము సుఖంగా ఉన్నాము. మాకు మా బాల్యములోనే మా తండ్రిగారి రాజ్యభాగము మాకు ఇచ్చి మమ్ములను దయతో కాపాడావు. నీవు శంతనుని వంశమును కాపాడుతున్నావు. ఈనాడు కూడా నీ ఇష్టప్రకారము పొందు చేసి, అధర్మమును, చావును తొలగించిన, ఈ జనము, రాజులు బ్రాహ్మణులు నిన్ను ప్రస్తుతిస్తారు కదా!

మా తాత భీష్మునితో "ఇంత అవమానము జరిగినా పాండవులు శాంతికాముకులు అనీ, యుద్ధము అనే మాట తలపెట్టరని" చెప్పుము.

సుయోధనునితో "మేము అత్యంత బలవంతులమై కూడా, రాజ్యమునుండి వెళ్లగొట్టిన మీ వెర్రితనము, అడవులలో కూడా మమ్ములను బాధలు పెట్టిన దురుసు తనము, నిండు సభలో పాండవ పత్నిని అవమానించిన మీ తులువతనము ధర్మరాజు సహించాడు" అని చెప్పు. అతనిని అతని సోదరులను అనవసర యుద్ధములో మరణించవద్దని చెప్పుము. "ఇతరుల సొత్తుకు ఆశించ కుండా, వారి రాజ్యభాగము వారికి ఇచ్చి, అందరం కలిసి బతుకుదాము" అని చెప్పు. మేము యుద్ధము జోలికి పోకుండా పొందు కోరుట తనకే మేలు అని చెప్పుము.

సుయోధనునికి అతని దురాశ గురించి ఎవరూచెప్పకపోవడం వలన నేను చెప్పవలసి వచ్చినది. సుయోధనుని వైపు మహావీరులు ఉండవచ్చు. కాని మా పక్క ధర్మం ఉంది. ధర్మస్వరూపుడైన శ్రీకృష్ణుడు ఉన్నాడు. కాబట్టి మమ్మల్ని యుద్ధంలో గెలవడం కష్టం. నేను భీమార్జునులకే కాదు, సుయోధనునికూడా పెద్ద వాడినే. కాబట్టి నా మాట మన్నించి, నా శాంతి మార్గాన్ని సాగనిచ్చి, యుద్ధం జోలికి పోకుండా, ఎవరి రాజ్యం వారు అనుభవిస్తూ, అందరం సుఖంగా ఉందాము. ఇది పెద్దలకు, ప్రజలకు, బుద్ధిమంతులకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలుగచేస్తుంది.ఒక వేళ మాకు అర్ధరాజ్యం ఇవ్వలేకపోతే కుశస్థలము,వృక్షస్థలము, వాసంతి, వారణావతము, ఇచ్చి మా అన్నదమ్ములకు నిలువ నీడ కల్పించమని చెప్పుము. దాని వలన సర్వజనములకు శాంతి, బంధుమిత్రులకు, సౌభాగ్యము కలుగుతుందని చెప్పు. దాని వలన, కురు, పాంచాల, యాదవ, మాత్స్య దేశముల వారు పరస్పర ప్రీతిపాత్రులై బ్రతుకుదురు అని చెప్పుము. ఇవి అన్నియు నా పెదతండ్రి ధృతరాష్ట్రునకు, సుయోధనునికి విశధంగా చెప్పుము." అని పలికాడు ధర్మరాజు.

దానికి సంజయుడు "దేవా! మీరు ఆనతిచ్చిన ప్రకారము చేస్తాను. మీ తండ్రిగారు నీకు, నీ తమ్ములకు, వాసుదేవునకు ప్రియం కలిగేట్టు చేస్తాడు అని విశ్వసిస్తున్నాను." అని అన్నాడు.

అర్జునుడు సంజయుని చూచి "మిత్రమా! నీవు నాకు బాల్య మిత్రుడవు. నీ మంచిదనము మాకు తెలియదా! ఆనాడు ధర్మరాజు దయాగుణము అనే అంకుశంతోనే భీముడు అనే మత్తగజాన్ని ఆపగలిగాడు. ఈరోజూ అదే జరుగుతోంది. ఇంక సుయోధనునికి విచారం ఎందుకుంటుంది చెప్పు. వెళ్లిరా!" అని పలికాడు.

అందరి దగ్గర సెలవు తీసుకొని సంజయుడు హస్తినాపురమునకు ప్రయాణమయ్యాడు.

మహా భారతము ఉద్యోగపర్వము ప్రథమాశ్వాసము సంపూర్ణము.